

Rezumat

Prefață

Capitolul I. Regimul general al conservării biodiversității

Secțiunea I. Considerații generale

1.1. Concepte fundamentale

1.2. Principii

1.3. Metode și tehnici specifice

Secțiunea a II-a. Protecția naturii și conservarea biodiversității în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Durabilă

2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă

2.1.1. *Indicatorii Dezvoltării Durabile*

2.1.2. *Măsurile de conformitate cu obiectivele dezvoltării durabile adoptate de România în procesul de pre- și post- aderare*

2.1.3. *Capitalul natural al României*

2.2. Strategia Uniunii Europene pentru Dezvoltare Durabilă

Capitolul II. Regimul juridic privind protecția biodiversității în dreptul internațional

Secțiunea I. Considerații generale

1.1. Documente cu caracter declarativ

1.2. Tratatate internaționale vizând conservarea naturii

Secțiunea a II-a. Convenții mondiale privind conservarea naturii

2.1. Convenții asupra zonelor umede, de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice

2.1.1. *Obligațiile statelor - părți*

2.1.2. *Procedura de desemnare și înscriere*

2.2. Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural

2.2.1. *Obligațiile statelor - părți*

2.2.2. *Listele patrimoniului mondial și mecanismul de înscriere*

2.2.3. *Asistența internațională*

2.3. Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție

2.3.1. *Regimul comerțului cu specime de specii înscrise în anexa I*

2.3.2. *Regimul comerțului cu specime de specii înscrise în anexa (lista) II*

2.3.3. *Regimul comerțului cu specime de specii înscrise în anexa (lista) III*

2.3.4. *Obligațiile statelor - părți*

2.3.5. *Structuri instituționale*

2.4. Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice

2.4.1. *Principiile convenției*

2.4.2. *Obiectivul convenției*

2.4.3. *Tehnica listelor*

2.4.4. *Structuri instituționale*

2.5. Acordul privind conservarea păsărilor de apă migratoare africano - euroasiatice

2.6. Convenția privind biodiversitatea

2.6.1. *Obligațiile statelor - părți*

2.7. Protocolul privind biosecuritatea de la Cartagena

2.8. Convenția asupra Dreptului mării

2.9. Acordul privind conservarea cetaceelor din Marea Neagră, Marea Mediterană și din zona contiguă a Atlanticului

Secțiunea a III-a. Cooperarea regională pentru conservarea naturii

- 3.1. Cooperarea europeană în domeniul conservării naturii
 - 3.1.1. *Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa*
 - 3.1.2. *Alte convenții europene, cu caracter zonal*
- 3.2. Cooperarea americană în materie
 - 3.2.1. *Convenția pentru protecția florei și faunei și a frumuseților panoramice ale Americii*
- 3.3. Cooperarea africană pentru conservarea naturii
 - 3.3.1. *Convenția africană asupra conservării naturii și resurselor naturale*
 - 3.3.2. *Alte acorduri africane privind natura*
- 3.4. Acordul ASEAN privind conservarea naturii și a resurselor naturale
- 3.5. Conservarea naturii în Pacificul de Sud. Convenția privind protecția naturii în Pacificul de Sud
- 3.6. Conservarea și protejarea naturii în Antarctica
 - 3.6.1. *Tratatul asupra Antarcticii*
 - 3.6.2. *Convenția pentru protecția faunei și florei marine a Antarcticii*
 - 3.6.3. *Convenția asupra reglementării activităților referitoare la resursele minerale ale Antarcticii*
 - 3.6.4. *Protocolul de la Madrid privind protecția mediului*
- 3.7. Reglementări internaționale privind conservarea de specii de animale determinate
 - 3.7.1. *Reglementarea protecției balenelor*
 - 3.7.2. *Protecția internațională a focilor*
 - 3.7.3. *Reglementări internaționale privind protecția urșilor polari*
 - 3.7.4. *Protecția vigoniei*
 - 3.7.5. *Protecția broaștelor țestoase marine*

Secțiunea a IV-a. Concluzii

Capitolul III. Regimul juridic privind protecția biodiversității în dreptul comunitar

Secțiunea I. Considerații generale privind cadrul legal al politicii de mediu al Uniunii Europene

- 1.1. Baza legală a politicii de mediu
- 1.2. Actorii instituționali ai politicii de mediu
 - 1.2.1. *Comisia Europeană DG Mediu*
 - 1.2.2. *Consiliul Miniștrilor Mediului*
 - 1.2.3. *Parlamentul European*
 - 1.2.4. *Comitetul economic și social*
 - 1.2.5. *Comitetul Regiunilor*
 - 1.2.6. *Comitetele de experți și Grupurile de lucru*
- 1.3. Obiectivele și principiile politicii de mediu a UE
- 1.4. Instrumente de aplicare a politicii de mediu
 - 1.4.1. *Instrumente legislative*
 - 1.4.2. *Instrumente tehnice*
 - 1.4.3. *Instrumente financiare*

Secțiunea a II-a. Evoluția politicii de mediu în Uniunea Europeană

Secțiunea a III-a. Perspective de reglementare ale principalelor sectoare din domeniu

- 3.1. Conservarea biodiversității
- 3.2. Protecția mediului prin dreptul penal

Secțiunea a IV-a. Concluzii

Capitolul IV. Regimul ariilor protejate

Secțiunea I. Considerații generale

Secțiunea a II-a. Categoriile de arii protejate în dreptul comparat

Secțiunea a III-a. Categoriile de arii protejate delimitate de Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (UICN)

- 3.1. Clasificare
- 3.2. Caracteristici

Secțiunea a IV-a. Categoriile de arii protejate în viziunea Consiliului Europei

- 4.1. Protecția turbăriilor în Europa
- 4.2. Rețeaua europeană de rezervații biogenetice
- 4.3. Diploma europeană

Secțiunea a V-a. Regimul juridic al ariilor protejate și monumentelor naturii din România

- 5.1. Evoluția reglementărilor în materie
- 5.2. Regimul juridic al ariilor naturale protejate, al conservării habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- 5.3. Reguli generale. Categoriile de arii naturale protejate

Secțiunea a VI-a. Regimul sancționator

Secțiunea a VII-a. Strategii internaționale de protecția mediului

- 7.1. Considerații asupra strategiilor internaționale de protecție a mediului
- 7.2. Considerații asupra strategiilor naționale de protecție a mediului

Secțiunea a VIII-a. Concluzii

Capitolul V. Protecția și conservarea Rezervației Biosferei „Delta Dunării”

Secțiunea I. Prezentare generală

- 1.1. Valoare universală
- 1.2. Recunoașterea internațională a Rezervației Biosferei „Delta Dunării”
- 1.3. Localizare
- 1.4. Delimitare
- 1.5. Geneză

Secțiunea a II-a. Componenta unității fizice-geografice a Rezervației Biosferei „Delta Dunării”

- 2.1. Considerații generale
- 2.2. Delta Dunării
 - 2.2.1. *Delta fluvială*
 - 2.2.2. *Delta fluvio-maritimă*
- 2.3. Zona Sărături-Murighiol
- 2.4. Complexul lagunar Razim-Sinoe
- 2.5. Dunărea maritimă
- 2.6. Zona inundabilă Isaccea - Tulcea

Secțiunea a III-a. Evoluția reglementărilor vizând protecția și conservarea Deltei Dunării

Secțiunea a IV-a. Reglementări internaționale privind protecția și conservarea Deltei Dunării

- 4.1. Considerații generale
- 4.2. Protecția Deltei Dunării ca obiectiv al patrimoniului mondial
 - 4.2.1. *Obligațiile statelor-părți*
 - 4.2.2. *Listele patrimoniului mondial și mecanismul de înscriere*
 - 4.2.3. *Asistența internațională*
- 4.3. Conservarea Deltei Dunării ca zonă umedă de interes internațional
 - 4.3.1. *Obligațiile statelor-părți*
 - 4.3.2. *Procedura de desemnare și înscriere*

Secțiunea a V-a. Conceptul de rezervație al biosferei

Secțiunea a VI-a. Statutul juridic al Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării”

- 6.1. Considerații generale
- 6.2. Zonele de protecție ale Rezervației
 - 6.2.1. *Zonele strict protejate (zone de protecție integrală)*
 - 6.2.2. *Zonele tampon*
 - 6.2.3. *Zonele de dezvoltare durabilă (zonele economice)*

6.2.4. *Zonele de reconstrucție ecologică*

6.3. **Istoricul proprietății funciare în Delta Dunării**

6.4. **Fauna de interes cinegetic și vânătoria**

Secțiunea a VII-a. Regimul de administrare

7.1. **Atribuțiile Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării”**

7.2. **Conducerea administrației rezervației**

7.3. **Autorizarea accesului și a activităților în rezervație**

Secțiunea a VIII-a. Regimul sancționator

Secțiunea a IX-a. Tendințe actuale și viitoare în procesul de redimensionare economică și ecologică a Deltei

9.1. **Fenomenul de globalizare în contextul problematicii abordate**

9.2. **Strategii de dezvoltare pentru integrarea obiectivelor conservării biodiversității cu implementarea politicilor privind Sistemele Socio – Economice (SSE)**

9.2.1. *Integrarea politicii de mediu în elaborarea și aplicarea politicilor sectoriale regionale*

9.2.2. *Întărirea capacității instituționale în domeniul mediului*

9.2.3. *Ameliorarea calității factorilor de mediu în zonele urbane și rurale, privind îmbunătățirea calității aerului*

9.2.4. *Extinderea rețelei de arii protejate și rezervații naturale, reabilitarea infrastructurii costiere a litoralului românesc și redimensionarea ecologică și economică a Deltei Dunării*

9.2.5. *Întărirea parteneriatului transfrontalier și internațional cu instituțiile similare din alte țări în scopul monitorizării stadiului de implementare a înțelegerilor internaționale*

9.2.6. *Întărirea parteneriatului cu organismele neguvernamentale în procesul de elaborare și aplicare a politicilor publice în domeniu*

Secțiunea a X-a. Concluzii

Capitolul VI. Protecția faunei de interes cinegetic

Secțiunea I. Istoricul faunei cinegetice și al vânătorii în spațiul european

Secțiunea a II-a. Vânatul și vânătoria în spațiul românesc

Secțiunea a III-a. Cadrul juridic și instituțional al vânătorii

3.1. **În spațiul european**

3.2. **În țările române**

Secțiunea a IV-a. Organizarea actuală a vânătorii în Europa

Secțiunea a V-a. Regimul juridic al fondului cinegetic al României stabilit de Legea nr. 407/2006 privind vânătoria și protecția fondului cinegetic

5.1. **Considerații generale**

5.2. **Fondul cinegetic**

5.3. **Administrarea și gestionarea fondului cinegetic al României**

5.4. **Protecția faunei de interes cinegetic**

5.5. **Exercitarea vânătorii**

5.5.1. *Permisul de vânătoare*

5.5.2. *Autorizația de vânătoare*

5.5.3. *Metodele și mijloacele folosite pentru exercitarea vânătorii*

5.5.4. *Locurile de exercitare a vânătorii*

5.5.5. *Valorificarea vânatului*

5.6. **Regimul sancționator**

5.6.1. *Răspunderea penală*

5.6.2. *Răspunderea contravențională*

5.6.3. *Răspunderea civilă*

5.6.4. *Elemente ale unui regim comunitar al răspunderii în materie de mediu*

Secțiunea a VI-a. Despre A.G.V.P.S.

Secțiunea a VII-a. Speciația și extincția faunei cinegetice

Secțiunea a VIII-a. Concluzii

Capitolul VII. Drepturile animalelor

Secțiunea I. Perspective juridice

Secțiunea a II-a. Scurte considerații privind protecția faunei

Secțiunea a III-a. Statutul juridic al animalului în dreptul românesc

Secțiunea a IV-a. Regimul juridic al protecției animalelor utilizate în scopuri științifice sau în alte scopuri experimentale

4.1. Considerații generale

4.2. Cercetarea pe animale, experimente și cazuri de abuz

4.3. Cadrul normativ în vigoare al Uniunii Europene

4.3.1. *Tendențe actuale*

4.3.2. *Evaluare generală*

4.3.3. *Rezultate privind specia și numărul de animale*

4.3.4. *Comparații cu datele din rapoartele precedente*

4.3.5. *Comparație cu datele precedente pentru UE 15*

Secțiunea a V-a. Cadrul juridic intern

Secțiunea a VI-a. Măsuri specifice de protecție a animalelor folosite în scopuri experimentale

Secțiunea a VII-a. Regimul juridic privind protecția animalelor

7.1. Condiții pentru deținerea animalelor

7.2. Condiții privind comerțul cu animale, transportul animalelor, precum și folosirea acestora în scop publicitar, în spectacole, expoziții, competiții și manifestări similare

7.3. Intervenții chirurgicale

7.4. Sacrificarea și uciderea animalelor

7.5. Folosirea animalelor în scopuri științifice sau alte scopuri experimentale

7.6. Regimul sancționator

Secțiunea a VIII-a. Protejarea faunei sălbatice prin/din grădinile zoologice și acvariiile publice

8.1. Regimul grădinilor zoologice, autorizarea și controlul

8.2. Obligații și răspunderi privind conservarea animalelor sălbatice

8.3. Regimul sancționator

Secțiunea a IX-a. Concluzii

Capitolul VIII. Protejarea și exploatarea durabilă a resurselor acvatice vii, pescuitul și acvacultura

Secțiunea I. Reglementarea pescuitului la nivel internațional

1.1. Considerații generale

Secțiunea a II-a. Reglementarea pescuitului la nivel european (comunitar)

2.1. Considerații generale

2.2. Acquis-ul comunitar în domeniul pescuitului

2.2.1. *Temeiul juridic*

2.2.2. *Principiul accesului liber la zonele de pescuit*

2.2.3. *Conservarea și gestionarea resurselor*

2.2.4. *Politica structurală în domeniul pescuitului*

2.2.5. *Organizarea comună a pieței*

2.2.6. *Apecte internaționale ale politicii comunitare în domeniul pescuitului*

2.2.7. *Reforma politicii comune a pescuitului*

Secțiunea a III-a. Pescuitul ilegal nedeclarat și nereglementat (INN)

3.1. Caracteristicile și amploarea pescuitului INN

3.3.1. *Domeniul de aplicare*

3.3.2. *Efectele pescuitului INN*

3.2. Elementele care incită la practicarea pescuitului INN

3.2.1. *Pescuitul INN rămâne o activitate profitabilă*

3.2.2. *Operatorii INN își pot desfășura activitățile fără a înfrunta nici un obstacol important*

3.3. Propuneri privind o nouă strategie a Uniunii Europene de a descuraja, preveni și elimina pescuitul INN

3.3.1. *Completarea sistemului UE de măsuri anti-INN prin integrarea dimensiunii comerciale*

3.3.2. *Identificarea unor metode mai eficiente de a convinge statele de pavilion care nu doresc sau nu pot exercita un control adecvat asupra propriilor nave de pescuit să asigure respectarea normelor*

3.3.3. *Obținerea unui grad mai înalt de conformitate cu standardele internaționale și europene de către navele și operatorii din UE și, în general, în apele comunitare*

3.3.4. *O mai bună cooperare pentru anchetarea activităților INN*

3.3.5. *Intensificarea politicii UE privind combaterea pescuitului INN în larg și în legătură cu statele în curs de dezvoltare*

Secțiunea a IV-a. Reglementarea pescuitului și acvaculturii în România

4.1. Considerații generale

4.2. Regimul juridic general

4.3. Evoluția cadrului juridic aplicabil în materie

4.4. Gestionarea durabilă a resurselor acvatice vii

4.4.1. *Măsuri de protejare și de administrare a resurselor acvatice vii*

4.5. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură

4.6. Practicarea pescuitului recreativ/sportiv în bazinele piscicole naturale

Secțiunea a V-a. Regimul sancționator

Secțiunea a VI-a. Concluzii

Postfață

Bibliografie

Anexe

Termeni cheie

Biodiversitate

Mediu natural

Patrimoniu natural

Bun al patrimoniului natural

Arii protejate

Rezervația biosferei

Fauna de interes cinegetic

Exploatare durabilă

Lucrarea intitulată „Regimul de protecție al naturii și conservarea biodiversității” este structurată în opt capitole care, la rândul lor, cuprind secțiuni și subsecțiuni.

În primul capitol este analizat regimul general al conservării biodiversității, capitol ce este structurat în două secțiuni. Biodiversitatea, înțeleasă ca variabilitatea organismelor vii în totalitatea lor, constituie o componentă esențială a mediului, iar integritatea sa prezintă o importanță excepțională. Știința nu cunoaște astăzi decât circa 10% din formele de viață și a studiat, dincolo de o descriere anatomică și câteva remarci de ordin biologic, mai puțin de 1% din specii. La nivel planetar, sunt recensate peste 1,8 milioane de specii, dar, în realitate, numărul lor este de 5-10 ori mai mare, fiind estimat la circa 15 milioane. Din cele 43.850 de specii de vertebrate, 4.000 sunt mamifere, 9.000 păsări, 6.300 reptile și 4.180 amfibieni. Au fost recensate și 50.000 specii de diferite moluște. Într-o continuare firească, capitolul II

denumit Regimul juridic privind protecția biodiversității în dreptul internațional analizează problematica abordată în context internațional. Analizând documentele internaționale privind conservarea faunei și florei sălbatice și a mediilor naturale se constată că acestea au un caracter disparat, iar în absența unui mecanism pentru coordonarea aplicării lor efectele generale rămân limitate.

Într-o succesiune firească capitolul III al lucrării analizează regimul de protecție a naturii și conservarea biodiversității în planul dreptului comunitar. Capitolul este structurat pe patru secțiuni. Prima secțiune are în vedere intitulată considerațiile generale privind cadrul legal al politicii de mediu. Aici sunt abordate mai multe problematici, cum ar fi baza legală a politicii de mediu, actorii instituționali ai acestei politici (Comisia Europeană DG Mediu, Consiliul Miniștrilor Mediului, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social, Comitetul Regiunilor și Comitele de Experți și Grupurile de Lucru), obiectivele și principiile politicii de mediu a Uniunii Europene, instrumentele de aplicare a acestei politici cu cele trei componente, respectiv: legislative, tehnice și financiare.

Secțiunea a III-a face o trecere în revistă a politicii de mediu în Uniunea Europeană.

În continuare, sunt analizate perspectivele de reglementare ale principalelor sectoare din domeniu, cum ar fi conservarea biodiversității și protecția mediului prin dreptul penal.

Ca o concluzie a acestui capitol, se reține faptul că aplicarea celor două directive majore comunitare privind conservarea naturii a ridicat o serie de probleme la nivelul statelor membre.

Capitolul IV al lucrării supune analizei regimul ariilor protejate.

Țintele concrete propuse de România pentru anul 2015 includ sporirea numărului de arii protejate și situri Natura 2000 care dispun de planuri de management aprobate, de la 3 în 2006 la 240 în 2015 și extinderea acestor suprafețe la 60% din totalul de arii protejate.

În prezent, din cele 1.377 de arii protejate din România, între care 381 de situri Natura 2000, majoritatea nu au un plan de management aprobat (cu excepția a trei rezervații printre care și Rezervația Biosferei „Delta Dunării”), 75% din ariile protejate nu au un administrator, iar pentru 226 din custozii expiră de drept convențiile de custodie pentru 2009, din cauza unui vid legislativ în materie. Acest lucru se întâmplă la aproape 3 ani de la integrarea în U.E., față de care ne-am angajat că vom lua toate măsurile necesare pentru zonele protejate.

Capitolul V al lucrării se intitulează Protecția și conservarea Rezervației Biosferei „Delta Dunării”.

Odată cu adoptarea Legii privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării” se instituie și se dezvoltă un regim special de protecție și gestionare rațională a acestei zone de importanță națională și internațională. Datorită calității de obiectiv al patrimoniului natural mondial și zonă umedă de însemnătate internațională a deltei, regimul juridic general al acesteia este completat prin prevederile documentelor internaționale în materie, ratificate de România (precum Convenția UNESCO prin Convenția de la Ramsar). Totodată, sunt aplicabile o serie de reglementări privind exploatarea căilor navigabile. Este

evident că din acest capitol nu puteau lipsi tendințele actuale și viitoare în procesul de redimensionare economică și ecologică a Deltei. Aici sunt abordate pe larg fenomenul de globalizare în contextul problematicii abordate, strategiile de dezvoltare pentru integrarea obiectivelor conservării biodiversității cu implementarea politicilor privind Sistemele Socio-Economice.

Capitolul VI își propune să analizeze într-un mod sistemic protecția faunei de interes cinegetic.

Istoric vorbind, originea vânătorii este legată de apariția omului primitiv, în timp cunoscând o dezvoltare continuă. Perfecționarea armelor și instrumentelor de muncă, generată de lupta pentru existență, a constituit mobilul progresului omenirii, proces care marchează începuturile evoluției tuturor activităților sociale ale oamenilor, inclusiv al vânătorii.

Acest proces evolutiv caracterizat prin interdependențele dintre vânătoare și celelalte activități sociale continuă și în prezent, prin forme și intensități specifice.

Lupta omului primitiv pentru existența ființei sale împotriva faunei sălbatice a avut drept efect benefic dezvoltarea continuă a capacităților sale intelectuale, a posibilităților sale de a gândi rațional, capacități ce au fost folosite în scopul satisfacerii trebuințelor lui.

Primele două secțiuni ale capitolului își propun o incursiune istorică în domeniu la nivel european, cât și la nivel național.

În următoarele două secțiuni este analizat cadrul juridic și instituțional al vânătorii în spațiul european și în țările române, precum și organizarea actuală a vânătorii.

Cea mai importantă secțiune a capitolului analizează regimul juridic al fondului cinegetic al României stabilit de Legea nr. 407/2006 privind vânătoarea și protecția fondului cinegetic. Aici sunt analizate fondul cinegetic, administrarea și gestionarea fondului cinegetic al României, protecția faunei de interes cinegetic, exercitarea vânătorii (cu referire la permisul de vânătoare, autorizația de vânătoare, metodele și mijloacele folosite pentru exercitarea vânătorii, locurile de exercitare a vânătorii, valorificarea vânatului), regimul sancționator cu cele două componente, respectiv răspunderea penală și contravențională.

Ca urmare a aderării României la spațiul european legea cadru a vânătorii și protecției fondului cinegetic a fost modificată și completată prin Legea nr. 197 din 2 iulie 2007, Legea nr. 215 din 24 octombrie 2008 și Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 154 din 12 noiembrie 2008.

Multe din aceste modificări au avut la bază propunerile formulate de A.G.V.P.S. din România. În primul rând este vorba de înlocuirea sintagmei fond de vânătoare cu sintagma fond cinegetic național.

Totodată, s-au reformulat multe articole din lege care se referă la faptele care constituie contravenții și infracțiuni oferind în acest sens un regim mai strict de exercitarea vânătorii și au fost introduse noi fapte care constituie contravenții și infracțiuni, însă în același registru sunt și reglementări care nu sunt în conformitate cu scopul programatic al legii.

Așa cum am arătat la momentul potrivit, în această materie legislația este lovită de paralelism dând naștere unor situații juridice anormale.

Penultimul capitol al lucrării este alocat drepturilor animalelor.

Prevenirea săvârșirii unor fapte de cruzime față de animale, precum și a relexor tratamente aplicate acestora, se va putea realiza numai prin înființarea Poliției Animalelor în cadrul primăriilor, finanțată cu fonduri de la bugetele locale și de la consiliile județene.

Odată cu apariția acestei legi, era imperios necesar să fie elaborate și Normele metodologice de aplicare a acesteia. Fără aceste norme, legea nu poate fi aplicată în mod corespunzător iar scopul programatic rămâne doar un deziderat. Totodată această lege nu poate fi completă fără reglementarea situației animalelor fără stăpân.

Ultimul capitol al lucrării se intitulează Protejarea și exploatarea durabilă a resurselor acvatice vii, pescuitul și acvacultura.

Din punct de vedere juridic, peștele reprezintă *res nullius* în apele libere; el face parte din fauna și mediul natural fragil, expus la numeroase degradări. De aceea, este important ca exercitarea pescuitului, ca activitate profesională și de petrecere a timpului liber, să fie reglementată în sensul protejării și gospodăririi durabile a resurselor acvatice vii.

El constituie ultima mare sursă de alimentație naturală. Potrivit FAO, 75% din stocurile mondiale de pește sunt afectate de o exploatare excesivă și prădătorii de nivel superior, precum tonul și rechinul, devin din ce în ce mai rari. În multe pescării, între 20% și 60% (în unele cazuri ajungându-se chiar 80%-90%) peștele capturat nu corespunde obiectivului de pescuit (pește necăutat ori neconsumabil, pești ținți juvenilă). În apele europene, peștii trăitori în ape stătătoare, aproape de fundurile marine, precum morunul, algrefinul și merlucius, sunt cei mai amenințați. Din cauza încălzirii globale, spre anul 2050, resursa mondială de pește va fi grav afectată, fiind chiar amenințată cu degradarea și dispariția în mare parte.

Cadrul juridic internațional privind pescuitul este în prezent disparat, convențiile

semnate fie nu se armonizează cu alte convenții în domeniu, fie nu se armonizează cu legislația internațională și comunitară. De-a lungul timpului au fost încheiate o serie de documente internaționale, în special în ce-a de-a doua jumătate a secolului XX.

În absența unui text internațional-cadru privind conservarea resurselor marine și a biodiversității, rămân aplicabile o serie de reglementări cu caracter mai general privind protecția mărilor și oceanelor ori conservarea naturii.

Prima secțiune a acestui capitol își propune o abordare la nivel internațional a pescuitului. În mod firesc, cea de-a doua secțiunea analizează această problemă din punct de vedere comunitar.

În primul rând este analizat acquis-ul comunitar. Această analiză este conferită de cele șapte subsecțiuni, respectiv: temeiul juridic; principiul accesului liber la zonele de pescuit; conservarea și gestionarea resurselor; politica structurală în domeniul pescuitului; organizarea comună a pieței; aspecte internaționale ale politicii comunitare în domeniu; reforma politicii comune a pescuitului.

Cea de-a III-a secțiune face o amplă analiză a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat. În ultimul timp acest fenomen a luat o amploare deosebită, afectând în mod substanțial veniturile Uniunii Europene. Pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) reprezintă la nivel mondial un factor major de amenințare pentru gestionarea durabilă a resurselor marine. În această secțiune, în primul rând, sunt analizate caracteristicile și amploarea pescuitului INN, trecând în revistă domeniul de aplicare, efectele pescuitului INN prin daunele aduse mediului înconjurător, consecințele socio-economice și subminarea efortului pentru o mai bună guvernare a oceanelor.

În continuare, sunt enumerate elementele care incită la acest fenomen, propunerile privind o nouă strategie a UE de a descuraja, preveni și elimina pescuitul INN.

În acest registru se impune completarea sistemului UE de măsuri anti-INN prin integrarea dimensiunii comerciale, identificarea unor metode mai eficiente de a convinge statele de pavilion care nu doresc sau nu pot exercita un control adecvat asupra propriilor nave de pescuit să asigure respectarea normelor, precum și obținerea unui grad mai înalt de conformitate cu standardele internaționale și europene de către navele și operatorii din UE și, în general, în apele comunitare.

În mod firesc, secțiunea a IV-a abordează reglementarea pescuitului și acvaculturii în România. Aici sunt analizate următoarele aspecte: regimul juridic general, evoluția cadrului juridic aplicabil în materie și gestionarea durabilă a acestor resurse. Evident că nu putea lipsi din această analiză Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Motorul reșezărilor în materie legislativă, îl constituie, ca și în alte domenii, Uniunea Europeană, dovadă fiind cele 796 de acte normative comunitare emise până în prezent.

Data fiind perioada de emulație instituțională dar mai ales legislativă a Uniunii Europene, apreciem că este momentul unei atitudini schismatice în sensul că problematica pescuitului poate fi reglementată la capitolul privind mediul și nu la capitolul privind agricultura. Este adevărat că argumentele economice sunt greu de eludat, însă așa cum am militat pentru un cadru unitar al Dreptului mediului, apreciem că această problemă își poate regăsi reglementarea în capitolul privind mediul. Ar fi poate o adevărată renaștere a dreptului comunitar al mediului.

Lucrarea se încheie cu concluzii în care se propun pârghii de îmbunătățire a cadrului legislativ aplicabil în materia supusă dezbaterii.